

Sa Di Xuống Núi

Quý Thể

Sa Di Hư Trúc (sa di là cấp bậc thấp nhất của người tu theo đạo Phật), chân đất, đầu trọc, áo vuông (Viên đỉnh: đầu tròn, phương y: áo vuông) sáng nay xuống núi khát thực (đi xin ăn, theo đạo Phật phải tiểu thừa). Hai tay Hư Trúc ôm bình bát lần theo những phiến đá rêu phong vạn cổ, vừa đi vừa lẩm bẩm:

- Tại sao ta phải đi khát thực?
- Vì ta ôm bình bát.
- Tại sao ôm bình bát?

- Vì ta có hai tay.
- Tại sao có hai tay?
- Vì ta có thân.
- Tại sao có thân?
- Tại vì ta có "ta"
- Tại sao lại phải có ta?
- Bởi vì có cuộc đời.
- Có cuộc đời này để làm gì?
- Vì có mặt trời !...

Ông mặt trời lúc đó như một ngọn nến khổng lồ, cất mình bay lên đốt cháy rực cả một nền trời phương đông. Hơi núi rờn xanh quất quít trong rừng cây hốc đã cũng đổi thành màu hồng trái chín. Rừng rộn ràng tiếng chim vui. Con đường ngoằn ngoèo dẫn bước chân Hư Trúc qua một sơn thôn. Mấy người già dậy sớm vào rừng hái măng, kính cẩn chấp tay chào: "A-di-đà phật!". Có cụ già đặt cả phần cơm trưa còn nóng hổi vào bình bát cúng dường tam bảo. Hư Trúc bước chậm chậm, mắt hướng thẳng về phía trước nhưng chẳng thấy gì, đầu óc diễn đi diễn lại những câu hỏi đáp vu vơ về cuộc đời, về cái ta, cái thân và mặt trời.

Có cô gái đứng cạnh hàng rào, tay cầm cành hồng hàm tiếu mới cắt trong vườn sáng hôm nay chờ người nhà chùa đi qua dâng lên phật tổ. Những cánh hoa khép mở e dè ngậm hạt sương mai. Khi sa di bước qua, nàng tiến tới, kính cẩn mở nắp bình bát nhẹ nhàng đặt cành hoa vào rồi chấp tay xá một cái. Sa di mắt lơ đãng nhìn về phía trước chậm chậm xuống núi. Cô gái nhìn theo bóng chiếc áo vàng một lúc rồi chạy theo đoàn người vào rừng hái măng.

Đúng Ngọ sa di trở về chùa. Hư Trúc lên đại điện cắm cành hoa cúng phật xong đem thức ăn xuống trú phòng (nhà bếp) rồi cùng các đạo hữu thọ trai (ăn cơm) Cơm nước xong sa di cầm quyển kinh ra vườn, tựa gốc bồ đề đọc, mới vài trang thì giấc ngủ đã kéo tới. Sa di để quyển kinh rơi xuống cỏ, những tờ kinh phát phơ trong gió. Sa di bắt đầu rong chơi trong cõi mộng. Trong mơ sa di lẩm bẩm: "*Tại sao mặt trời vẫn mọc? Tại sao ta vẫn là ta? Ta là bướm có được không? Được chứ!*" Thế là sa di quạt đôi cánh vàng lấm tấm nâu bay lượn với những con bướm khác khắp khu vườn. Làm bướm được một lúc thì sa di chán, nghĩ, làm để vui hơn. Sa di liền biến thành con蝶 than chui vào hang xoè cánh gáy liền hồi chọc tức mấy con蝶 khác. Gáy và trêu chọc bọn蝶 kia một lúc, chẳng thấy chúng nói năng gì, sa di cũng chán, nghĩ, làm con sâu thú vị hơn. Hư Trúc hoá thành chú sâu đo màu xanh trong suốt trông như cộng rau luộc. Con sâu đo tới mép lá, nhìn xuống phía dưới thấy sâu thăm thẳm. Sâu tự hỏi: "*Nhảy xuống dưới đó ra sao nhỉ?*" Đang lúc ấy bỗng có tiếng kêu làm sâu hoảng hốt rơi xuống đám lá mục. Đó là tiếng gọi của sư huynh Hư Không:

- Hư Trúc ! Thức dậy gánh nước tưới rau, chẻ củi. Tu hành gì mà nằm xuống là ngủ, kinh kệ để rơi lả tả như lá mùa thu!

Hư Trúc tỉnh dậy quảy đôi thùng gỗ xuống suối gánh nước tưới rau. Gánh tới chiều Hư Trúc trở về chùa ăn tối. Ăn uống xong tụng niệm một hồi rồi ngủ.

Một ngày của sa di Hư Trúc là thế, vẫn con đường xuống núi có mặt trời, có tiếng chim, có đoàn người hái măng, có cụ già cúng dường tam bảo bữa cơm đạm bạc, có cô gái dâng hoa. Trưa về cơm nước xong ra vườn đọc kinh, chưa được bao nhiêu thì giấc ngủ lôi kéo sa di vào mộng. Cái "tâm" của sa di hoàn toàn thanh tịnh, thế mà câu chuyện cô gái dâng hoa đã tới tai sư ông trụ trì. Sau nhiều đêm trăn trở, sư ông buộc miệng than:

- Ôi nghiệp chướng nặng tựa núi Thái Sơn. Phải cứu đệ tử gấp, nếu không nó hư đọa mất !

Sư ông cho người đòi Hư Trúc lên đại diện. Hư Trúc kính cẩn quỳ trước mặt thầy. Vào lúc này cái "Tâm" của sa di vẫn tĩnh lặng như mặt nước hồ thu, còn cái tâm của thầy nhấp nhô như sóng biển đông. Thầy hỏi:

- Việc khát thực của con mấy lâu nay như thế nào?
- Bạch sư phụ, mọi việc vẫn bình thường.

Sư ông nổi trận lôi đình, hét:

- Đồ nghiệt súc ! Sao lại giấu ta chuyện cô gái với cành hoa?!
- Thưa mỗi ngày có nữ thí chủ cúng dường một cành hồng hàm tiếu...

Rồi sư ông dịu giọng, lo lắng hỏi:

- Tại sao đợi ta hỏi nhà người mới chịu kể?
- Bạch sư phụ hàng ngày con đi khát thực, biết bao nhiêu là thí chủ...

Sư phụ:

- Nữ thí chủ con cái nhà ai?
- Bạch sư phụ con không biết.
- Nhà cửa cô ta ở đâu?
- Bạch sư phụ con không biết.
- Nữ thí chủ đó ăn mặc ra sao?
- Thưa sư phụ con không để ý.
- Bao nhiêu tuổi?
- Thưa con không hỏi.

Sư ông ho khan một tiếng, vừa căng thẳng vừa lo lắng trước điều quan trọng cuối cùng mình sắp hỏi.

Cái "tâm" hư Trúc vẫn phẳng lặng như tờ.

- Thế con thấy nữ thí chủ có xinh đẹp, nhan sắc có mặn mà hay không?
- Bạch thầy con không biết!

Sư ông dập ngọn lửa sân. Thắp lên cây đuốc tuệ, nghĩ: "*Loài yêu quái ghê gớm thật giữa ban ngày dám hiện hình cám dỗ đệ tử ta. Thôi thì hãy dùng pháp phạt mà cứu nó*". Sư ông phán:

- Lui về tịnh phòng diện bích (ngồi nhìn tường) mà sám hối tội lỗi. Đọc chín lần chín tám một lần bộ kinh Thủy Sám. Ba ngày sau đến đây cho thầy dạy!

Hư Trúc bái tạ thầy, quay về, lòng không ngớt phân vân. Không biết mình đã phạm tội gì to tát lắm làm cho thầy giận, thầy buồn. Tội gì ta chẳng biết nhưng sư phụ đã nói có tội là chắc chắn có tội. Hư Trúc lấy bộ kinh Thủy Sám tụng đủ tám mươi một lần sám hối tội lỗi.

Ba ngày sau Hư Trúc diện kiến sư phụ. Sư ông ôn tồn nói:

- Cô gái con gặp hàng ngày đó không phải là nữ thí chủ thành tâm. Nó là loại nạ quỷ súc sinh từ cõi A Tỳ hiện lên để cám dỗ người tu hành chưa được tinh tấn như đệ tử. Thầy nói để con đề phòng. Sau ba ngày sám hối chắc con đã thông tuệ. Thôi lui ra!

Sáng hôm nay Hư Trúc lại xuống núi khát thực. Vẫn cảnh cũ người cũ. Cô gái đứng chờ bên đường tay cầm cành hoa. Lần này Hư Trúc tự dặn lòng: "*ta phải nhìn cô gái thực kĩ, hỏi thăm nàng con cái nhà ai, xem nàng mặc xiêm y ra sao và nhất là chú ý xem dung nhan của nàng có mỹ miều hay không ? Chứ đến khi sư phụ hỏi, chỉ rặt một câu: "Bạch sư phụ con không biết!" lại bị quở trách.*"

Hư Trúc dừng lại, cô gái cầm cành hoa tiến đến. Hư Trúc mở nắp bình bát, nàng đặt cành hoa vào. Da thịt người nam người nữ lần đầu tiên tiếp xúc với nhau, một luồng nhân diện làm sa di rúng động tâm can. Sa di nhìn, ôi ! một khuôn mặt thánh nữ hiện hiện trên chín tầng trời. Hư Trúc thấy niết bàn chẳng ở đâu xa... Than thảm: "trăm lần không, vạn lần không, tội lỗi này chẳng phải do đệ tử gây ra sư phụ ơi!"

Than xong sa di quay về hướng núi lạ bốn lạy rồi bỏ đi luôn./.